

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 149

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN LL409

Maribor, torek 4. julija 1939

NAROCNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din

Cena
din 1[—]

Gdanska kriza odgodena

Po najnovjših poročilih je treba počakati na dovršitev vojaških priprav in na dovršitev letošnje žetve — Poljska nota še ni bila izročena — Intervencija Zveze narodov — Odgovori v nemškem tisku

BERLIN, 4. julija. Vsa pozornost Nemčije je posvečena te dni proti ustju Vисле, ki je postalo najnevarnejša evropska točka. Nihče ne taj več resnosti nemško-poljskega spora in diplomatski odnošaji med Berlinom in Varšavo obstajajo samo še formalno. Tudi v priključitev Gdanska k Nemčiji ni tu nobenih dvomov. Vojaške priprave se z nemške strani nadaljujejo v naglem tempu, zlasti pa hite Nemci pri utrjevanju mej nasproti Poljski. Istočasno so velike vaje na zahodni meji nasproti Franciji. Vendar se računa, da bo trajalo še nekaj tednov, preden bo zasedanje Sigfriedove črte popolnoma dovršeno in preden bodo dokončane vse priprave na vzhodu. Za enkrat se morajo tudi še izvežbati oni rezervni letniki, ki še niso služili. Dobili so že poziv, naj bodo vsak trenutek pripravljeni na vpoklic. To in pa dejstvo, da je treba še pospraviti letošnjo žetev, daje upanje, da pred avgustom ni pričakovati nobenih usodnih odločitev. Mimo tega verujejo tu še vedno v možnost novega Monakova.

PRIKLJUČITEV ODGODENA?

GDANSK, 4. julija. Po informacijah Reuterjevega dopisnika je gdanski senat baje prejel iz Berlina navodilo, naj ne pospešuje časa priključitve. Iz tega bi se dalo sklepati, da je akcija odgodena do konca julija ali celo do avgusta. Opaža se, da se tudi razna gibanja in dela v Gdansk samem vrše z manjšim hrupom, kakor pretekli dni. Vendar se priprave nadaljujejo in še včeraj je izšel ukaz o ureditvi delovne službe, ki je obvezna za vse prebivalstvo.

LE TRENUTNO OLAJŠANJE

PARIZ, 4. julija. Današnji listi ugotavljajo soglasno zastoj krize okoli Gdanska. Svarijo pa pred optimizmom. Gre le za prehodno popuščanje napetosti. Mednarodni položaj ostaja stoji kot prej skrajno napet in kritičen. Združenemu odločnemu nastopu Anglije in Francije se je sicer začasno posrečilo odvrniti vojno nevarnost, pripravljeni pa moramo biti, da kriza vnovič izbruhne že v nekaj dneh.

PRED POLJSKO NOTO

GDANSK, 4. julija. Poljski komisar v Gdansk, Chodacki, ki se je mudil več dni v Varšavi, se je včeraj vrnil sem, vendar še ni zaprosil za sprejem pri predsedniku senata. Nestrpnost se sedaj pričakuje poljska nota senatu, a zd se, da je ni prinesel komisar sam s seboj v Gdansk, ampak da bo poslana neposredno iz Varšave. Iz Varšave poročajo, da bo poljska vlada zahtevala od gdanskega senata pojasnilo glede dotoka nemških »turistov« in takojšnjo razpustitev in razorožitev Heimwehra, kakor tudi vrnitev vsega iz Nemčije uvoženega orožja. Sicer pa vlada v Gdansk mir. Komisar Zveze narodov Burckhardt je izjavil včeraj dopisniku Reuterja, da so v teku velika prizadevanja za ohranitev mira. »Danziger Vorposten« pa piše, da Gdansk ne dela nič drugega, kakor to, da povečuje svoje policijske čete zaradi lastne varnosti.

INTERVENCIJA ZVEZE NARODOV?

ZENEVA, 4. julija. Z ozirom na vesti o eventualni intervenciji Zveze narodov v gdanskem sporu se tu izjavlja, da o tem še ni bilo govora, da pa je teoretično mogoče, da Zveza narodov pooblasti Poljsko kot svojo izvršilno oblast, da pošlje v Gdansk čete ter poskrbi za red in mir. To bi se pa moralo na vsak način izvršiti pred Hitlerjevim prihodom. Vendar zadnji predlogi niso bili stavljeni ne s strani Poljske ne Anglije ali Francije, ki ne kazeta nobene volje za tako preuranjeno vojaško intervencijo.

ZMAGA V »VOJNI ŽIVCEV«

BERLIN, 4. julija. V zvezi z izredno napetostjo, ki je zavladala v soboto in nedeljo, naglašajo nemški tisk, da je Nemčija dobila novo zmago v »vojni živcev«. Zopet so se izkazale napovedi vojni huj-

skačev kot fantazija. Ostro pa napadajo berlinski listi tuji tisk, ki skuša vršiti moralni pritisk na nemški narod.

SAMO PREKO HITLERJA

BERLIN, 4. julija. Vprašanje Gdanska je, kakor naglašajo tujaki tisk, v zahodnih demokracijah na prvem mestu alarmantnih poročil, po katerih pripravila

Nemčija nasilno rešitev. V resnici gre za manever angleške obkroževalne politike, ki hoče spraviti svet v mrzlično razpoloženje in dokazati nemškemu ljudstvu, da se je treba zahvaliti le energičnemu stališču zahodnih velesil, da prevrata v Gdansk še ni. Obkroževalna politika bi hotela na ta način ločiti nemški narod od vodje, kar se ji pa nikoli ne bo posrečilo. Do nemškega ljudstva vodi le ena sama pot: preko vodje Adolfa Hitlerja.

»KÖNIGSBERG« NI BILA PRIJAVLJENA

BERLIN, 4. julija. Tukajšnji politični krogi zanikajo, da bi bila nemška vlada notificirala poljski vladi prihod križarke »Königsberg« v luko Gdansk. Tudi dvomijo, ali bo Hitler koncem julija res prišel v Gdansk, na vsak način pa njegov prihod ne bo imel pomena, kakor mu ga v nekaterih krogih pripisujejo. Prav tako ne bo imel njegov govor v Tannenbergu 27. avgusta tistega pomena, kakor so ga napovedali.

Chamberlain bo pisal Adolfu Hitlerju

ODLOČNE IZJAVE ANGLEŠKEGA PREMIERJA NA VCERAJSNJI SEJI ANGLEŠKE POSLANSKE ZBORNICE.

LONDON, 4. julija. Ministrski predsednik Chamberlain je podal včeraj v parlamentu važno izjavo o Gdansk. Dejal je, da je vlada Nj. Vel. kralja v posesti verodostojnih vesti, da se vrše v Gdansk vojaške priprave velikih izmer in da število nacionalsocialistov stalno narašča. Ustanovljen je bil poseben obrambni zbor z imenom »Danziger Heimwehr«. V zvezi s tem stoji angleška vlada v najtesnejšem stiku s francosko in poljsko vlado. Na posebno vprašanje, ali je angleška vlada pripravljena izpolniti svoje Poljski dano jamstvo, je odgovoril Chamberlain, da je bilo to jasno izraženo v zadnjem govoru zunanjega ministra Halifaxa. Glede obveščene Nemčije je Chamberlain dejal, da v Berlinu dobro vedo za stališče Anglije, ako bo pa potrebno, bo postal Hitlerju osebno pismo, v katerem mu bo obrazložil vse nasledke prevrata v Gdansk. V tem primeru tudi on sam ne bo mogel nič več dvomiti o stališču Velike Britanije in Francije, ki bosta takoj stopili v akcijo z vso svojo oboroženo silo. Na

vprašanje laburističnega poslanca Daltona, ali je angleška vlada pripravljena izraziti poljski vladi zaradi njenega hladnokrvnega zadržanja svoje obudovanje, je Chamberlain dejal: Mi vsi moramo odobravati zadržanje poljske vlade.

BERLIN, 4. julija. DNB komentira izjave Chamberlaina in pravi, da Nemčije prav nič ne presenečajo. Čuditi se je le treba, da so Chamberlainu tako malo znani problemi, ki jih sicer pozna ves ostali svet. Ali Chamberlain morda misli, da organizira Gdansk svojo obrambo zato, da bo napadel Poljsko? Vse to je namenjeno le obrambi. Naj Chamberlain vpraša v Gdansk, s katere strani se čuti to nemško mesto ogroženo? Poljska je tista, ki ima zavojevalne namene. General Haller je nedavno izjavil v Parizu, da bodo šli poljski legionarji iz Francije v Gdansk. Haller je imel že l. 1919. take namere, a so mu jih zavezniki prepredili. Sedaj pa prav ti simpatizirajo s takimi načrti.

Izselitev Nemcev iz Italije

V ROKU DVEH LET MORAJO PO NEMŠKO-ITALIJANSKEM SPORAZUMU ZAPUSTITI ITALIJO VSI JUŽNOTIROLSKI NEMCI

CURIH, 4. julija. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da so prispeli na Južno Tirolsko vesti, po katerih se bodo morali vsi južnotirolski Nemci po nemško-italijanskem sporazumu preseliti s sedanjega obmejnega ozemlja. Preseliti se bodo v Nemčijo. Kdor se temu ne bo pokoril, bo

moral v južno Italijo. Tisti, ki nimajo nepremičnin, se morajo izseliti že v roku dveh mesecev, dočim velja za ostale rok dveh let. Po nadaljnjem poročilu omenjenega lista se izseljevanje že dejansko vrši. Za enkrat se izseljujejo najprej nemški državljani.

Srditi boji na meji Mandžurije in Mongolije

LONDON, 4. julija. Zanesljive vesti potrjujejo, da se blijejo na meji zunanje Mongolije in Mandžurije srditi boji med japonsko-mandžurskimi in mongolsko-sovjetskimi četami. Mongolsko-sovjetske čete so v veliki dolžni vdrle čez mejo v Mandžurijo.

TOKIO, 4. julija. Vlada je včeraj izdala uradno poročilo, iz katerega izhaja, da je odredila v nedeljo generalno ofenzivo proti Zunanji Mongoliji zaradi tega, ker so rusko-mongolske čete že od januarja vpdale preko meja in to kljub opetovanim svarilom japonske vlade. Samo zadnjega maja so Japonci zbili na tla 50 ruskih letal, iz česar je razvideti ogromni razmah napadov na mandžursko ozemlje.

Zapiski

André Charles Corbin

V času velike mednarodne napetosti, ko je potreben zaradi Gdanska, Daljnega vzhoda, pogajanj v Moskvi itd. stalen kontakt med vladama Francije in Velike Britanije, igrata zelo veliko in pomembno vlogo zlasti oba veleposlanika, angleški v Parizu in francoski v Londonu. Mesto francoskega veleposlanika v Londonu zavzema že od l. 1933. dalje André Charles Corbin, rojen dne 4. decembra l. 1881. Bil je že l. 1906. veleposlaniški ataše v Rimu, l. 1908. je postal veleposlaniški tajnik, l. 1912. šef oddelka zunanje minist. v Parizu in je bil med vojno na važnih diplomatskih ter političnih mestih. Po vojni je bil poslanik v Madridu in Bruslju, do l. 1933. pa je, kakor že navedeno, veleposlanik v Londonu. Na tem težkem in odgovornem mestu je s svojimi odličnimi sposobnostmi celo mnogo doprinesel do odločilne poglobitve »srčne zveze« med obema velikima zahodnima demokracijama in uživa, tako pri svoji vladi v Parizu kakor pri angleški v Londonu, neomejeno zaupanje.

„Kvišku glave, Čehi!“

Eden izmed letakov, ki so jih širili po Češki in Moravski, je pozival češke rodoljube na odpor proti osvajalcem takole: »Kvišku glave, Čehi! Pripravljene moramo biti vsak čas na osvobojenje domovine, spominjajoč se naših junakov Husa, Žižka in Masaryka. Velike sile niso priznale novega stanja. Pogoji za bodočo borbo so danes mnogo boljši kot so bili pred vojno. Stike z Nemci je treba omejiti na najnujnejše. Častimo našo zastavo, naš grb in naše geslo: Resnica bo zmagala! Osvajalcem se izognimo, kjer le moremo. Ponašajmo se tako, kakor da jih ne vidimo, prav tako njihovih parad. Vzgjajmo mladino v prepričanju obnove pravic in svobode. Ne pozabimo, da so Poljska, Anglija, Francija, Amerika in Rusija pripravljene, pomagati nam, da vstanemo složna Češka republika k novi svobodi!« Tako poroča baselska »National Zeitung« in po njej »Zagrebački list«.

Skrb za švicarske kmote

Švicarska vlada izda tedensko 7 milijonov din samo za to, da imajo kmetje boljše cene mleka. Švica ima preveč mleka, sira in masla, izvoz je v primeri z onim pred vojno zelo padeł. Denar v ta namen se pobira od carin na mast in žito.

Nemški sekretariat na Slovaškem

Po uredbi ministrskega sveta se je ustanovilo na Slovaškem državno tajništvo, ki bo skrbelo za naglo rešavanje vseh prošelj in pritožb nemške manjšine. Državne oblasti bodo v vsakem pogledu, kadar bo šlo za Nemce, sodelovale z državnim nemškim tajništvom, tako tudi glede nastavljanja mest v krajih, kjer bivajo Nemci. Službeni jezik tajništva je nemški.

Slaba prehrana v Romuniji

Romunski kmetje in delavci uživajo enostavno in ceneno hrano. Od 81% vsega prodanega mesa pojedjo v romunskih mestih, ostanek odpade na podeželje. — Povprečna uporaba mesa znaša na rumunskega državljanca nekaj manj kkor 12 kg n leto, kar je precej pod povpreček v drugih državah Evrope.

Maribor, 4. julija.

Nemške garancije Bolgariji

Domači zapiski

DANES PRISPE BOLGARSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK IN ZUNANJI MINISTER KJUSEIVANOV NA PRVI URADNI OBISK V NEMČIJO.

„Daj Bog, da se zedinijo“

Naše gospodarske razmere zahtevajo, da jim posvetimo v bodoče več pozornosti, kakor smo jim je posvečali doslej. Zlasti se moramo zamisliti nad vprašanjem dviga finančnega stanja našega narodnega gospodarstva. Naši poljedelski delavci odhajajo vsako leto za letom v velikih skupinah drugam na sezonsko delo, našemu kmetu pa istočasno primanjkuje delovnih sil, ki bi mu pomagale obdelovati zemljo, in to samo zaradi tega, ker nima denarja, da bi mogel pošteno plačati najete delavce, posojila pa tudi ne more dobiti.

BEOGRAD, 4. julija. Davj ob 8.30 je prispel na potovanju v Nemčijo sem bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister KJuseivanov. Na postaji so ga sprejeli naš zunanji minister Cincar-Marković, nemški poslanik von Heeren in bolgarski poslanik Popov. Ob 9. uri je potovanje nadaljeval.

BERLIN, 4. julija. Nemški list posvečajo veliko pozornost obisku bolgarskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra KJuseivanova v Berlinu in pravijo, da bo KJuseivanov ob tej priliki zaprosil Hitlerja za nemško garancijo bolgarskih meja, ker bi Bolgarija sicer lahko postala žrtev Romunije, Turčije in Grčije. Razni znaki baje dokazujejo, da se vse tri omenjene države pripravljajo na razdelitev Bolgarije.

Tako je dejal škof dr. Nikolaj na vidovalski proslavi v Fruškogorskem samostanu Ravanici, kamor je poromalo mnogo ljudi. »Če bi borci s Soluna videli pred dvajsetimi leti v filmu, kako se danes pripravljajo Srbi in Hrvati med seboj, bi žalostni odvrgli puške in klonili glave. In danes? Danes bi bili vsi složni v suženstvu... Hrvat kakor Srb sta stvarnost in nikako vprašanje. Ali ne vidite, da s postavljanjem vprašanja za vsako stvar silijo vse naše življenje v vprašanje obstoja? Tako pripravljamo sami sebi novo Kosovo. Toda v tem Kosovu bi propadli brez vsekake dostojnega gesla, nevrednega naše slavne preteklosti. Daj nam Bog več vere, poštenja in rodoljublja. Kajti, če so ti trije motorji ljudskega življenja v vprašanju, je v nevarnosti vsa naša bodočnost. Daj Bog, da se zedinijo vsi bratje, Srbi, Hrvati in Slovenci k pravični bodočnosti!«

BERLIN, 4. julija. Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Georg KJuseivanov prispe danes na nemško mejo, kjer bo slovesno sprejet, jutri pa prispe v Berlin, kjer ga bo na anhaltskem kolodvoru sprejel nemški zunanji minister von Ribbentrop. Nastanil se bo v dvorcu Bellevue kot gost nemške vlade. Po obisku pri Ribbentropu bo sprejel KJuseivanova Hitler, ki mu priredi zvečer v novi kancelarski palači svečano večerjo. V četrtek bo imel bolgarski premier važne politične konference z voditelji rajha. V petek bo gost maršala Goeringa v Karinhallu, zvečer se bo pa vrnil domov.

SOFIJA, 4. julija. Bolgarski tisk je ves posvečen obisku dr. KJuseivanova v Berlinu. Tako piše n. pr. »Slovo«, da je nastal pred 6. leti po zmagi Hitlerja v Nemčiji nov svet. Ako je drugim uspelo najti pot do te nove Nemčije, jo bo še veliko lažje Bolgariji, ki se je tudi v svetovni vojni bojevala ob nemški strani. Sedanji obisk je zato treba sprejeti kot znak globokega in prisrčnega prijateljstva obeh narodov.

Za federacijo in složno državo

Drago nam je, da demokratski polmeščnik »Napred« priznava, kako med Srbi in resnih in objektivnih nasprotnikov sporazuma s Hrvati. Prav tako nam je ljubo, da ves srbski narod priznava hrvatske narodne pravice. Strinjamo se s trditvijo, da so nasprotniki srbske svobode samo v tistih vrstah, ki ne znajo ceniti hrvatske svobode. Mi bi k temu še dodali, da so nasprotniki svobode hrvatskega naroda obenem zastrupljevalci lastne svobode. V hrvatskih vrstah je nasprotnikov častne svobode malo, zato jih je med Hrvati tudi malo, ki bi ne privoščili prostosti Srbom. In če se »Napred« zavzema za federacijo in složno državo, tedaj morajo biti oni in vsi, ki z njim soglašajo, zadovoljni z dr. Mačkom, katerega solucija sporazuma ni daleč od »Napredove« zamisli, piše »Hrvatski dnevnik«.

Ruski odgovor v Londonu

PROUČUJEJO GA V ANGLEŠKEM ZUNANJEM MINISTRSTVU — SPORAZUM NAPOVEDUJEJO ŽE ZA ČETRTEK

Kakor pri kmetu, je tudi pri obrtniku. Nekateri šibkejši naši obrtniki nimajo po cele mesece zadostnega zasluzka in morajo včasih stradati. Nasledek je, da odpuščajo pomočnike, ki se potepajo potem okrog raztrgani in zanemarjeni ter ustvarjajo na ta način armado šušmarjev, proti katerim je ves boj zaman, ako se jim ne preskrbi človeka dostojna eksistenca. Poznanih celo vrsto izučenih pomočnikov, ki propadajo v takih razmerah moralno in fizično ter množico množico nezadovoljnih, tuberkuloznih in za človeško družbo nekoristnih ljudi. Na ta način propadajo obrtniki in pomočniki; vrši se nižanje, namesto višanje in napredovanje naših splošnih življenjskih razmer. Vse to prizadeva težko tudi razne druge stanove, ki živijo od kmeta in obrtnika.

LONDON, 4. julija. Sovjetski odgovor na zadnje angleško-francoske predloge je že prispel sem in se proučuje. O vsebini ni bilo mogoče dobiti nobenih informacij. LONDON, 4. julija. V zvezi z včerajšnjim sestankom med angleškim in francoskim veleposlanikom v Moskvi, Strangom in komisarjem za zun. zadeve Molotovom ter z izročitvijo odgovora ruske

vlade na angleške predloge zatrjujejo v dobro informiranih londonskih krogih, da bo po vsej verjetnosti končni sporazum dosežen v četrtek. S tem bi bil dosežen ogromen korak naprej, zlasti kar se tiče Poljske, ki bi se mogla posledje uspešno posvetiti izključni obrambi svojih zahodnih meja. Razmerje med Varšavo in Moskvom se zboljšuje od dne do dne.

Povsod volitve, samo ne...

Samo ne v zagrebški Trgovski zbornici, piše »Trgovinski glasnik«. Po vsej državi so bile v teh institucijah volitve, zahtevamo, da se razpusti sedanji odbor in razpišejo nove volitve. Novi odbor naj dovede do sporazuma v vseh združenjih, pregleda naj poslovanje za več let nazaj, kam je šlo toliko denarja. Samo tako bo lahko prišlo do konsolidacije v narodnem gospodarstvu.

Novi nemiri v Palestini

BOMBNI ATENTAT V HAIFI. VELIKO ŠTEVILO RANJENIH. NOVI SPOPADI TUDI V JERU ZALEMU.

Na drugi strani pa vidimo pri nekaterih izbrancih naraščanje luksusa. Vedno več vidimo dragih avtomobilov in raznih drugih stvari, ki jih vse uvažamo iz tujine ter tako še bolj slabimo naše splošno narodno gospodarstvo in eksistenčno možnost našega delovnega ljudstva. Koliko delavcev in obrtnikov bi našlo zasluzka, ako bi se uredilo doma proizvajanje takih predmetov! S tem podpirajo naši imovitejši sloji tujino. Razen tega opažamo pri njih tudi kopicjevanje mrtvega kapitala. Koliko je pri nas posameznikov, zavodov in podjetij, ki bi lahko gradili nove stanovanjske stavbe! Nekateri so si nakupili tudi že stavbišča, graditi pa nočejo. Poglejmo drugam! Koliko se povsod ruši starega in gradi novega. Stare, nezdrave, z bacili okužene stavbe se podirajo in namesto njih rastejo iz tal nove, moderne, zdrave palače. Vprašanje gradnje novih poslopj je zato dvojne važnosti: zdravstvene in gospodarske, ker daje zasluzek delavcem, obrtnikom in po teh še mnogim drugim.

JERUZALEM, 4. julija. V neki kavarni v Haifi je eksplodirala včeraj bomba. En Arabec je bil ubit, 35 jih je teže ranjenih. Angleški policiji se ni posrečilo, da bi izsledila zločinca. Sodijo, da je bil na delu zopet Zid. V Jeruzalemu je razglašena prepoved zapuščenja stanovanj. HAIFA, 4. julija. Havas poroča: Policija je izsledila, da je bila bomba vržena iz avtomobila. Razen enega mrtvega Arabca jih je 42, med njimi pet teže ranjenih. Prepovedan je vsak izhod iz hiš. Delavnice so zaprte, promet je ustavljen. Iz Jeruzalema poročajo o spopadih po de-

želi, ve katerem je bilo 7 Arabcev ranjenih. JERUZALEM, 4. julija. Poleg incidenta v Haifi je prišlo tudi v Jeruzalemu do ponovnih spopadov, v katerem sta obležala dva mrtva, trije so ranjeni. Javnost je zmerom bolj vznemirjena zaradi ilegalnega priseljevanja Židov v Palestino. Ob vsej palestinski obali so angleške straže močno pojačene. Zakonito kvoto priseljevanja tujcev v Palestino bodo zdaj za dvakratno mero znižali. Proti teroristom so odredila oblastva najstrožje mere, za primer, da se bojo atentati nadaljevali, se bo priseljevanje Židov v Palestino ustavilo.

„Sami si hočemo krojiti usodo!“

V Petrovem polju je imel vodja vodniških Nemcev Redinger govor, v katerem je dejal: »Podonavski Nemci smo postali narod, ki si hoče sam krojiti svojo usodo, svojo bodočnost! V narodnostnem pogledu ne moremo biti drugo kakor so naši bratje v Rajhu. Mi smo narodni socialisti. Svet mora videti v nas nove ljude, ki nočemo biti več kakor v preteklosti, pod tujim vplivom. Borci smo, ki si bomo sami skovali svojo prihodnost.« (»Deutsches Volksblatt«.)

Poostrena blokada v Tiencinu

TIENCIN, 4. julija. (Reuter). Japonci so blokada poostriili. Mlekar, ki je hotel spraviti 200 posod z mlekom v koncesijo, je moral čakati pet ur, da bi prišel na vrsto. Zaradi vročine se je medtem mleko pokvarilo in ga je moral izliti. Japonci so aretirali nekega angleškega državljanja, med privalstvom pa širijo razpoložene, da bi se koncesije vrnilo Kitajski. PEJPING, 4. julija. Reuter poroča, da pripravljaja Japonska v Lingfengu in Hungtangu v pokrajini Jensi celo vrsto demonstrativnih zborovanj proti Angležem.

Preiskava o potopitvi „Thetisa“

LONDON, 4. julija. (Reuter) Danes se je začela uradna preiskava o katastrofi, ki je zadela podmornico »Thetisa«. Podrobno poročilo o trenutkih, ko je podmornica zaplula v zaliv Liverpola in se nato jela potapljati, sta podala državni tožilec Somerwell in kapitan Oram, eden izmed štirih, ki so se rešili.

Srbsko katoliško semenišče

Srbski katoliki v južni Dalmaciji so poslali vladi, banu in primasu dr. Dobroščicu spomenico, v kateri se zavzemajo za gradnjo katoliškega semenišča v Baru. V spomenici navajajo med drugim, da nimajo katoliških duhovnikov srbske narodnosti, da se katoliška srbska mladina ne more vzgajati v pravem srbskem duhu ter da je katoliški episkopat iz nerazumljivih razlogov zavzel negativno stališče proti jugoslovanski sokolski organizaciji, ki so ji srbski katoliki naklonjeni.

Slovaška ne dobi češkega zlata

BRATISLAVA, 4. julija. Slovaška delegacija, ki se je mudila v Berlinu zaradi obljube nemške vlade, da prejme Slovaška del od Banke za mednarodna plačila Nemčiji izročnega zlata, se je včeraj vrnila semkaj. Dobila je v Berlinu odgovor, da trenutni gospodarski položaj nemški vladi ne dopuščaja razmeščanja zlata po državi in mora ostati v centru. Tudi obisk slovaškega zun. ministra, ki se je incognito mudil v Berlinu, je bil brezuspešen.

NEMSKA RADIJSKA PROPAGANDA.

BERLIN, 4. julija. Nemški radio bo oddajal posledje tudi v poljskem in ukrajinskem jeziku. Oddaja v poljščini bo začela že jutri ob 20.15 uri.

TRGOVINSKI KREDIT.

ZÜRICH, 4. julija. Kakor poroča »Züricher Zeitung«, so v teku pagajanja, po katerih bo Francija dovolila Jugoslaviji trgovinski kredit 800 milijonov frankov, še večjega pa Anglija.

PAPEŽ GRE NA ODDIH.

VATIKAN, 4. julija. Večini kardinalov se je posrečilo pregovoriti sv. očeta, da se za dvajset dni popolnoma umakne in si privoščji popoln mir.

JAPONSKI PROTEST V MOSKVI.

TOKIO, 4. julija. Stefani poroča, da je japonski poslanik v Moskvi energično protestiral pri zunanjem ministru Molotovu zaradi ruskih sabotaž japonskega ribolova ob Sahalinu in Kamčatki.

Zmaga Florijanove in Punčeca

Po krasni zmagi nad Smithom je Punčec skupno z gđ. Florijanovo dosegel še eden lep uspeh z zmago nad finsko-angleškim parom Cooper-Dearman s 6:3, 6:1, ki je nedavno izločil močan poljski par Jedrzejowska-Bawarowski s 6:4, 6:3.

Mariborska napoved: Prevladovalo bo jasno in toplo vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 21.7, danes najnižja 10.5, opoldne 21.

Borza, Curih, 4. julija. Devize: Beograd 10, Pariz 11.75, London 20.76½, New York 44.3½, Milan 23.33, Berlin 178, Praga 15.05, Sofija 5.40, Budimpešta 87, Bukarešta 3.25

Naša turistična politika

Poročilo beogradskega »Putnika« pravi, da so tujci pustili lani pri nas 384.5 milijona din, medtem ko je 116.964 naših turistov v tujini porabilo 282.400.000 din. »Jadranski Lloyd« pravi, da je sicer verjetno, da je »Putnik« navedel točne številke glede turistov pri nas, ne more pa razumeti, kako je prišel do številk zapravljanja našega narodnega premoženja v tujini. Večina naših turistov v tuje zemlje se rekrutira iz onih 2000 beogradske milijonarjev, ki potujejo na počitek v Nico, na Dunaj, v Pariz, »Abacijo« itd. Vsi ti imajo velike vsote, vložene v tujini in en tak naš turist lahko zapravi na dan več kakor deset Nemcev v dalmatinskem letovišču.

stvar imaj gredo brez odlašanja na delo v tej smeri. Uspeh ne bo izostal. Blaž Jagodič.

Novice

Barometer kulturnega življenja v Ptujju

Knjižnica Narodne čitalnice v Ptujju opravlja pomembno narodnovzgojno delo

Poslovanje največje ptujjske Narodne čitalnice je zanimivo kot nekak barometer ptujjskega kulturnega življenja, zato prinašamo danes o njej nekaj značilnejših podatkov.

Ob koncu lanskega leta je štela knjižnica 3860 knjig, večinoma séveda slovenskih, pa tudi precej srbohrvatskih in nemških. Pretežni del knjig je leposlovne vsebine, vendar skrbi vodstvo knjižnice, da so tudi ostala knjižna področja dobro zastopana. Samo l. 1938. je bilo nakupljenih za 8000 dinarjev knjig.

Knjižnica je naročena na vse važnejše slovenske revije, kar ji pridobiva zlasti med dijaštvom vedno več obiskovalcev, tako da število udov iz leta v leto napreduje. Vseh vpisanih bralcev je bilo ob koncu lanskega leta 651. Povprečen tedenški promet znaša okrog 130 oseb z do 160 knjigami.

Vseh obiskovalcev pa je bilo lansko leto 3237; ti so si izposodili 6871 knjig, največ séveda slovenskih. Največjega obiska je deležna knjižnica v času od januarja do aprila, pa tudi od junija do

septembra, kar kaže, da so ravno dijaki med najbolj vnetimi bralci.

Kakor se zdi, se zanimajo Ptujčani predvsem za leposlovje in za poljudno znanost, šele nato za potopisje, politiko, sociologijo itd.

Vrednost vseh knjig znaša nad 50.000 dinarjev, dohodkov pa je bilo lani 16.790 dinarjev, in približno isto izdatkov, ki so šli v glavnem za nove knjige in za plačilo dolgov. Čuditi pa se je treba, ka-

ko malo podpore je deležna knjižnica od strani tistih, ki bi jim morala biti skrb za povzdigo kulture in narodne zavesti predvsem pri srcu. **Lansko leto ni prejela knjižnica namreč od nikoder nobene podpore!** Upati pa je, da bo v prihodnje boljše, kajti zadnji čas je pokazal, da narodne zavesti pri nas še vedno ni preveč in da denar za kulturne in prosvetne namene nikakor ne bo vržen skozi okno!

Železniški vozni red 1940-41

Koncem julija in začetkom avgusta se vršijo pri železniški direkciji v Ljubljani in pri generalni železniški direkciji v Beogradu ankete glede novega voznega reda 1940-41. Na teh anketah se bo Tujskoprometna zveza v Mariboru zavzela za potrebe področja bivše mariborske oblasti glede zboljšanja prometnih prilik v interesu našega tujskega prometa. Da bi mogla ob tej priložnosti pravilno zagovarjati vse prometne potrebe tudi lokalnih tujskoprometnih interesentov, prosi Tujskoprometna zveza v Mariboru vse občinske

uprave, tujskoprometna društva in ustanove, podružnice SPD in ostale interesente, da ji pošljejo izčrpna poročila s predlogi in željami glede novega voznega reda. Poročila naj vsebujejo opazanja in pripombe k sedaj veljavnemu voznemu redu, predloge za spremembe sedanjega voznega reda, želje za novi vozni red in želje za promet direktnih vagonov. Poročila je poslati najkasneje do 10. julija na naslov Tujskoprometne zveze »Putnika« v Mariboru, Trg svobode - Grad.

de v obilnem številu k slovesu na kolo-dvor. Vstop na peron bo prost.
 c Nephjeten prizor se je nudil občinstvu večeraj na zgornjem delu Kralja Petra ceste. Vrgto je nekega božjastnega moškega, ki se je pri padcu na tla zelo pobil po glavi. Prizor je gledalo precej ljudi, pa nikdo ni hotel pomagati. Priti so morali reševalci, da so božjastnika spravili proč. Pričakovati bi bilo več srčne kulture!
 c Novi grobovi. V javni bolnišnici so umrle: 39 letna dšinarica brez stalnega bivališča Marija Krumpahova, 70 letna posestnica Marija Segal iz Polz pri Novi cerkvi in 40 letna žena delavca Cecilija Brezovškova od Sv. Kristofa pri Laškem.
 c Nesreča. 27 letnega delavca Edvarda Pohlina iz Celja je pri delu udarilo električno dvigalo in mu zmečkalo tri prste na levi roki. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Ptujj STATISTIKA PTUJSKE GIMNAZIJE

Ob koncu leta je štela ptujjska gimnazija 494 dijakov, od tega 173 deklet. Število redovanih znaša 483. Izdelalo jih je 325, ali 61 odstotkov. Popravni izpit jih ima 128, ali 26 odst. Padlo jih je 53, ali 10 odst., od teh jih je 5 izgubilo pravico do nadaljnega rednega šolanja. Uspehi je torej podpovprečen z ozirom na gimnazije ostale Slovenije. Zanimivo je, da se je letos prigraslilo k izpitu kar 36 privatistov, od katerih jih je izdelalo 22. Padel je samo 1, ostali imajo ponavljalni izpit, ali pa so odstopili.

Delo kmetijske mladine na Dolenjskem

Dolenjska kmetijska mladina je preteklo nedeljo polagala na občnem zboru Okrožja kmetijskih fantov in deklet račun o svojem delu v preteklem letu. Občni zbor je vodil predsednik okrožja »France Potočar«.

Iz predsestvenega poročila j razvidno, da je okrožje organiziralo z ostalimi dolenjskimi društvi kmetijskih fantov in deklet v Trebnjem proslavo 20-letnice narodne samostojnosti. V zimskem času je priredilo lepo uspešni po tridnevni prosvetno organizatorični tečaj in izvršilo revizijo po posameznih društvih.

Po debati o poročilih funkcionarjev je poročal delegati Zveze kmetijskih fantov in deklet dr. Fr. Hočevar, ki je želel okrožju pri njegovem bodočem delu čim več uspehov. Pri volitvah so bili izvoljeni: Stanko Kobler, predsednik. Lojze Po-

vše, podpredsednik. Anica Potočar, tajnica, France Potočar, blagajnik, Alojzij Brađać, Ivan Hrovat, ml., Martin Medic, Alojzij Rajer, Fr. Brulc in Fanči Testen odborniki, Cvetko Zorko in Jože Vesel revizorja.

Grozoten samomor

V Zgornji Ročci v Slov. goricah si je na grozoten način vzel življenje posestnik Ludvik Stanjko. Stanjko je že dolgo časa pripovedoval, da si bo končal življenje zaradi domačih razmer. Prejšnjo soboto pa je vzel staro enocevno lovsko puško, si jo nameril na sence ter sprožil. Strel mu je glavo grozotno razmesaril. Preden je Stanko izvršil samomor, se je še praznično oblekel ter prižgal svečo na mizi.

Prevalje. Danes gostuje v Sokolskem domu ob pol 9. uri zvečer ptujjska dramska družina z »Burko o jezicnem dohtarju«. Pričakuje se velik obisk, saj je doživela predstava doslej povsod velike uspehe.

Dravograd. V sredo 5. julija gostuje v dvorani gostilne Rosman gledališka skupina iz Ptujja z »Burko o jezicnem dohtarju«, ki je žela na turneji vzdolž severne meje, prav posebno pa v Mariboru, zelo velike in lepe uspehe.

Celje

c Ciril-Metodov kres se bo žgal danes zvečer na Starem gradu. Kresovanje priredita podružnici Ciril-Metodove družbe v Celju.

c Razsvetlile danes zvečer okna in razohesite zastave! Prebivalstvo se prosi, da danes zvečer v smislu oglasa narodno-obrambnega odbora, razsvetli okna svojih stanovanj, hišni posestniki se prosijo, da za praznik sv. Cirila in Metoda razobesijo na svojih hišah državne zastave.

c Prostovoljna gasilska četa v Gaberju je imela preteklo nedeljo svojo vsakoletno tombolo, po tomboli pa ljudsko veselico. Prireditve se je udeležilo mnogo občinstva.

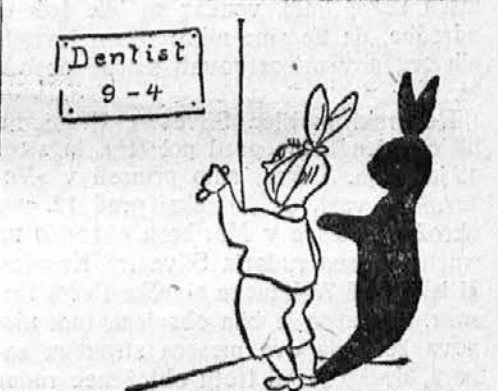
c Tujski promet. V mesecu juniju je obiskalo Celje 1066 tujcev, 843 Jugoslovancov in 223 inozemcev.

c Celjski Sokoli odpotujejo na zlet v Sofijo v četrtek, 6. t. m. zjutraj z osebnim vlakom ob 6.56. Vlak vozi do Zagreba, od Zagreba naprej poseben vlak. Narodno občinstvo je naproseno, da pri-

p. Nocoj se bodo zbrali slovensko čuteči Ptujčani, zlasti mladina, okrog kresa na Panorami ter bodo tako slavili god slovanskih apostolov Cirila in Metoda.

p. »Saj Podravje je slovensko...!« Zadnje dni je vsak večer zelo živo na večerni promenadi v mesnem parku ob Dravi. Vrtnivša se akademska in srednješkola mladina daje z ubrano slovensko pesmijo duška svoji mladosti in svojemu optimizmu.

p. Nerodna zadeva. Sredi nedeljske dopoldanske promenade je nekemu kratkohlačniku na njegovo veliko presenečenje nenadoma izginil del obuvala z nog, nakar ga je v roki odnesel domov.

»Dvojnika« pred zoboderom...

Drobna poročila iz Laškega

S 1. julijem se je tudi v našem kopališču otvorila glavna sezona. Letos je uprava kopališče mnogo preuredila, tako je v vili »Stein« podložila vse zidove z asfaltno plastjo, tako da je vsaka vlažnost sten odstranjena. Letos je tudi uprava pravočasno preuredila poti in vse, kar je potrebno za prijetno zunanost kopališča, tako da goste ne more nič motiti.

Čeprav se je šele sedaj prav za prav pričela sezona in je tudi vreme na-

klonjeno, vendar srečujemo po laških ulicah in idilični okolici polno letoviščarjev, ki jih vabi lepa priroda, dober zrak in znane termalne toplice.

Razveseljivo dejstvo v »Tovarni sukna« v Laškem. Kakor so ob ustanovitvi te tovarne, vodstvo, odnosno lastniki, namestili vse tekstilne mojstre tujce, in menda ni bilo nobenega Slovenca, tako je sedaj vodstvo odstranilo vse mojstre tujce in namestilo domače sile.

CELA MEJA — MORJE KRESOV

Kakor pripovedujejo nedeljski izletniki, ki so obiskali preteklo nedeljo obmejne kraje, nameravajo tam na predvečer slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda zažgati vrsto grmad, da bo cela meja morje kresov.

ČE OTROCI NABIJAJO PATRONE...

V Račah je nabijal z žebliem patrono 18-letni sin delavca Franc Marčič. Pri tem nevarnem delu pa mu je patrona eksplodirala ter ga močno poškodovala po ramji. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

o. Za doktorja medicne je diplomirala na univerzi v Zagrebu gđ. Marga Waland iz Sl. Bistrice.

o. Pragersko-oživilo. Zopet je prišel čas, ko vozijo kmetje iz Dravskega polja velike vozove novega krompirja in ga prodajajo trgovecem, kateri ga nakladajo v vagone. Povsod naokrog se sliši glasno govorjenje posebno pred gostilno Stampfel, kjer krompir tehtajo in prejemajo denar. Krompir je po 1.25 din.

o. Denarni zavodi v Sloveniji jutri 5. julija na praznik sv. Cirila in Metoda ne bodo poslovali.

o. Prostovoljna gasilska četa pri Sv. Petru niže Maribora, priredi v nedeljo

9. julija veliko vrtno veselico z godbo, plesom, srečolovom, šaljivo pošto itd. Vstopnine nil!

o. Gasilska četa Lesično-Pilštanj priredi v nedeljo 9. julija ob 3. uri pop. tombolo z velikim številom dobikov.

o. Dekliški krožek Lesično-Pilštanj se je polnoštevilno udeležil mladinskega tabora v Mariboru pod vodstvom g. Dane Kolarjeve.

o. Društvo kmetijskih fantov in deklet pri Sv. Juriju ob Ščavnici bo 30. julija slavnostno otvorilo kmetški dom. Društvo vljudno prosi vsa sosedna društva, da na ta dan ne prirejajo nobenih prireditev.

o. Domačija pogorela do tal. Pri Sv. Jerneju nad Mulo je pogorela do tal domačija posest. Gregorja Stramca. Ogenj je zakrivil slab dimnik. Škoda je krita le deloma.

o. Petrova sokolska tombola v Gornji Radgoni je radi lepega vremena, ki je privabilo števe občinstvo izredno lepo uspela. Sreča je bila tudi tokrat naklonjena revnejšim ter so dobili prvo tombolo 2000 din gotovine Janez Skraban, brezposelni kovaški pomočnik iz Podgrada, žensko dvokolo trgovska vajenka Vera Istnič iz Gor. Radgone, moško dvokolo Kolbi Elžabeta, najemnica v Hercegovščaku.

Dvigniti hočemo narodno zavest!

Temu cilju je posvečeno taborjenje celjskih skavtov

Izpraznile so se šolske sobe in mladina se je razkropila na vse kraje. Počitnice... Vesela beseda, ob kateri se razbijajo vse mračne misli, se razklateno izke stene, da zadha telo v neizmerno sproščenosti.

Ko se izpraznijo učilnice, ima že skoro vsak izdelane načrte, kako bo najbolje in najboljše preživel počitnice. Nekateri gredo k sorodnikom na deželo, drugi preživijo dva meseca kar doma, mnogo jih je pa, ki vse leto zbirajo denar ter otem z bornim prihrankom prepotujejo našo lepo domovino. Mnogi pa si postavijo platnene domove ter tam uživajo prirodo, sonce in vodo, daleč proč od mestnega hrupa in šuma — v tihi, nepokvarjeni prirodi...

»Kam boš pa ti šel na počitnice?« sem se pozanimal pri sosedovem Rudiju.
 »S skavti na tabor v Slovenigradec!« mi je hitro odvrnil in oči so mu začarale, kot da sedi ob večernem ognju.

»Kako pa to, da ravno v Slovenigradec?«

»Veste, mi smo sicer svetovna organizacija, toda iskreno ljubimo svojo domovino in ker je tam precej ljudi, ki ne čutiijo naše, bomo mi skušali dvigniti narodno zavest!«

»A tako torej; potem pa bodo gotovo tudi starejši z vami. Koliko vas pa bo vseh?«

»Seveda tudi starejših skavtov ne bo manjkalo, glavna pa bosta br. starešina

Veliki Hrast in taborvodja br. Uta-ha; vseh nas bo okoli trideset.«

»Kaj pa delate ves dan na taboru?«

»O, prav veselo je,« mi je hitro odgovoril; »ob šestih zjutraj že vstanemo, sledi 10 minut jutranje telovadbe, umivanje, zajtrk, pospravljanje šotorov in taborišča, nato pregled po taborovodji in higieničarju, dvig zastave, dve uri praktičnih vaj, potem je odmor, končno glavno delo: kosilo, za njim pa enourni molk, kopanje, pionijske in ostale vaje, odmor, večerni pregled, večerja in — taborna zabava, zatem pa se spravimo v šotore in le straža pazi na nas, ki se pa tudi vsaki dve uri zamenja.«

»No, če je pa tako, Ti pa skoraj zavidam vse, kar boš doživel.«

»Pa nas obiščite,« me je veselo pogledal, »saj taborišče ni daleč od mesta.«

»Mogoče pa le pridem,« sem dejal.

»Glavno sem pa skoraj pozabil,« sem zaklical za njim. »Kdaj se pa tabor prične?«

»5. julija« je odhajaje odvrnil dečko; morda se je spomnil, da si mora še kaj pripraviti za tabor.

Zrl sem za Rudijem, v srcu pa sem bil vesel teh mladih ljudi, ki tako radi pohitijo tja, kjer je narava še neoskrunjena — in najlepša. V misliih pa sem bil v bodočnosti ter sem videl vse te dečke že kot dobre državljane in dobre ljudi, ki jih je vzgojila velika skavtska ideja...

Maribor

Narodni in srčni ognji na kresni večer

Nocoj bodo po slovenski zemlji zažareli narodni kresovi v spomin slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda — Nekoliko romantike ob prižiganju kresov

Nocoj, ko bo padel na zemljo prvi mrak, bodo zagoreli po hribih ob severni meji nešteti kresovi. Plameni se bodo dvigali visoko v nebo in klicali Slovencem preko meje, da živi na tej strani meje rod, ki sta jim prinesla prve pisemke blagovestnika sv. Ciril in Metod, kakor sta jih prinesla tudi onim, ki živijo za mejo.

Pri nas je združeno to kresovanje z letnim kresovanjem. Kakor vsako leto se bo tudi letos zbrala na hribih mladina ter rajala ob plamenih, ki se bodo dvigali v nebo ter osvetljevali mlade obraze. Človek je že moral kdaj kresovati, da more doumeti vso poezijo letne kresne noči.

Kresna noč je noč duhov. Sen kresne noči ni dal miru niti slavnemu dramatiču Shakespearu. Moral je sestiti in napisati dramo ljubezni, ki ji je lahko vdihnili življenje samo tajinstvena boginja ljubezni, ki kraljuje to noč in moti mlada srca.

V taki kresni noči je treba dobiti samo praprotno seme, pa boste slišali pogovore

živeli in izvedeli, kaj vas čaka v prihodnosti. Danes smo prehudi realisti, da bi se verjeli v bajko kresne noči, prav lahko pa se temu ali onemu mlademu človeku zamisli, da bo ta noč tudi njemu določneje zapisala pot skozi življenje. Ponevedoma boste sedli na praprot, v

žep vami bo pa ponevedoma kanilo praprotno seme, vam pa se bo ponevedoma razodeja prihodnja ljubezen... in morda z njo tudi vaše bodoče življenje.

Naverno je hoditi kresovat z dekletom in praprotnim semenom v žepu. Kresna noč ima svojo moč.

Obsodba preteklosti — lepa bodočnost

V Mariboru so bili pretekli dni mladinski dnevi. Prišla je mladina iz vse Slovenije, seveda samo ena iz enega tabora. Tako se je ta tabor proslavljal v vzdušju naših starih razmer.

Vendar se je zgodilo proti koncu tega tabora nekaj, ki da misliti, nekaj, kar je zmožna napraviti samo mladina, nekaj, kar nosi v sebi obsodbo preteklosti in da upati v bodočnost.

V nedeljo med 9. in pol 10. uro, ko so se vračale po Aleksandrovi cesti povorke Slovenskih fantov in deklet na kolodvor, da se razidejo vsak na svoj dom, so prišli od kolodvora mladi mariborski

Sokolci in Sokolice, ki so spremljali svoje brate s kolodvora, kamor so prišli od sokolskih proslav ob meji. Ko sta se obe precej močni povorki srečali na promeniadi v bližini Bate, so Sokoli obstali, zapeli »Le naprej...«, nato pa je eden izmed njih zaklical: »Slovenskim fantom in dekletom trikratni zdravo!« Ko so zaronili trije krepki pozdravi, so tudi Slovenski fantje zaklicali: »Trikratni živio Sokolom!«

K stvari res ni treba komentarija. Da pa misliti — vsem, ki ustvarjajo pregrade med mladino.

Silvester Kranjc justificiran

Danes jutraj 3 minute po šesti uri je mali zvonc iz frančiškanske cerkve zapel zadnjo pesem na smrt obsojenemu roparskemu morilcu 30-letnemu rudarju Silvestru Kranjcu iz Žerjave pri Črni, istočasno pa je krvnik Hart s svojim pomočnikom in ob prisotnosti sodnika okrožnega sodišča Kejžarja, frančiškanskega patra Anastaza Bajuka ter ostalega sodnega in oblastno izvršilnega osebja, izvršil smrtno obsodbo nad obsojencem.

Že kakšne pol ure pred šesto se je nabralo pred jetniškimi vrati okrožnega sodišča nekaj ljudi, vendar so bile izdane odredbe, da ne sme nihče razen izvršilnih organov prisostvovati smrtni obsodbi.

Roparski morilec Silvester Kranjc je bil obsojen točno pred pol leta, in sicer 4. januarja. Takrat smo prinesli v »Večerniku« vest, da je nekaj pred 12. uro okrožno sodišče v Mariboru obsodilo na smrtno kazen rudarja Silvestra Kranjca, ki je umoril 73-letnega starčka Petra Korosa, istočasno je bila obsojena tudi njegova žena na dva meseca strogega zapora, do čim je bil tretji oboževanec rudar Ivan Kolar iz Črne pri Mežici oproščen.

Zadnje nedeljo v lanskem septembru so našli rani mašarji v gozdu na Volinjak blizu Mežice klobuk, nekaj metrov naprej za grmom pa truplo 73-letnega starčka Petra Korosa. Ob starčku je ležala leskova palica, okrvavljen kamen in prazna denarnica. Ker so ljudje vedeli, da je starec bogat, so bili takoj prepričani, da gre za roparski umor. Preiskava je dognala, da je bil zločin nad starcem izvršen v času, ko se je vračal od rane maše na Volinjak pri Libniku, kjer je ži-

vel s svojo ženo. Preiskava je tudi dognala, da ni bila nobena izmed poškodb, ki so bile prizadejane z leskovo palico, smrtna, da pa so vse vplivale smrtno.

Oblasti so kmalu aretirale rudarja Kranjca, ki je sprva tajil zločinsko dejanje, nazadnje pa le priznal, da je umoril starčka in mu odnesel 2000 dinarjev. Zagovarjal pa se je, da je hotel starčka samo omamiti, da bi ga laže oropal in da ga je k zločinu nasnoval rudar Ivan Kolar iz Črne. Državno tožilstvo je dvignilo proti Kolarju, Kranjcu in njegovi ženi Amaliji obtožbo ter zahtevalo za Kranjca smrtno kazen, ker je izvršil zločin po zrelem preudarku, na okrutni način iz koristoljublja.

Kranjc se je pritožil proti smrtni obsodbi, ali apelacijsko sodišče in ministrstvo pravde pa je obsodbo potrdilo.

Včeraj ob 11. uri dopoldne je velik kazenski senat, ki je obsodil Kranjca na smrtno kazen, sporočil v jetnišnici, da bo nad njim izvršena smrtna obsodba. Kranjc, ki je bil zaradi nameravanega pobege težko okovan, je molčal ob tej zadnji vesti. Obenem mu je predsednik sodišča dr. Turato povedal, da je še vedno upanje, da smrtna obsodba ne bo izvršena, ker je bila odposlana prošnja za pomilostitev dvornemu maršalatu. Po tej vesti so predali Kranjca dvema orožnikoma. Odpeljali so ga nazaj v jetnišnico, mu sneli z noge okove ter ga prepeljali v celico, kjer ga je že čakal frančiškanski pater Bajuk. V celico, ki je ostala odprta, je prišel nato ravnatelj jetnišnice, ki je vprašal obsojenca glede njegovih zadnjih želj.

MEDNARODNI ZADRUŽNI DAN

Zadrugarji vsega sveta proslavljajo vsako leto mednarodni zadrुžni dan v svrhu utrditve in razširitve mednarodne zadrुžne ideje. V Mariboru bo proslava tega dne letos na drž. praznik bratov sv. Cirila in Metoda 5. julija.

Proslavo organizirata največji zadrugi mariborskega okrožja »Nabavljalna zadr. državnih uslužbencev v Mariboru« in »Nabavljalna zadruga drž. železničarjev v Ljubljani — podružnica v Mariboru«, ki vabita k proslavi vse zadrुžnike in zadrugce tega okrožja.

Dne 5. julija se zberejo člani železničarske zadruge ob 14. uri pred zadrुžno prodajalno na Frankopanovi cesti 34, kjer dobe nakaznice za zadrुžni srečolov. Od tam odkorakajo takoj v povorki na Rotovski trg, kjer se ob 14. uri zberejo člani mariborske zadruge in drugi. Člani mariborske zadruge oddajo tam kupone za zadrुžni srečolov. Tukaj bo skupen zbor zadrugarjev s pozdravi in govorom o pomenu zadrुžnega dne. Nato bo povorka z godbo z Rotovskega trga na veselilni prostor na letno telovadišče Sokola I. v Ma-

gdalensko predmestje Tam bo zadrुžna veselica in zadrुžni srečolov. Vstopnine ni! V slučaju, da bi dne 5. julija deževalo, bo proslava v nedeljo dne 9. julija t. l.

TOMŠIČEV GROB V CVETJU

Pretekli dnevi je Tomšičev grob na starem pokopališču obiskalo lepo število Dolenjcev in Dolenjk ter ga obspalo s cvetjem. K temu cvetju se je pridružil tudi velik šopek rož z našega Kozjaka. V soboto zvečer — ob priliki mladinskih dni v Mariboru — pa je bil tudi Tomšičev grob lepo razsvetljen. Začetek zanimanja za usodo Tomšičevega spomenika je storjen, žele bi samo bilo, da postane Tomšičev spomenik čimprej prvi javni spomenik v Mariboru.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč na praznik sv. Cirila in Metoda, 5. t. m., vrši OUZD zdravnik g. dr. Zirngast Teobald, Maribor, Kralja Petra trg 2.

m. Novi juristi. Na pravni fakulteti v Ljubljani so diplomirali gđc. Sonja Kukovec iz Ljutomera, g. Zohter Ivan iz

Razvanja pri Mariboru in g. Danilo Pozar iz Maribora.

m. Odbor društva Rdečega križa, sekcija Podmladka v Mariboru, odpošlje tudi letos 50 siromašnih otrok na 3 tedensko bivanje ob morju na stroške društva.

m. Koncert v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda priredita danes zvečer ob pol 21. uri v mestnem parku mariborski podružnici CMD. Na programu so same narodne pesmi, katere bodo peli Jadranaši. Kdor ne more pohiteti na Sv. Urban h kresovanju, naj posesti koncert CMD, kjer se bo ob lepi narodni pesmi navdušil za našo narodno stvar.

m. Nesreča v tekstilni tovarni. Pri nadziranju strojev v neki tekstilni tovarni v Mariboru se je zlomila pogonska lesena naprava pri tkalskem stroju in vrgla čolnice v glavo 26-letni Angeli Grilovi iz Studencev. Ranjeno Grilovo so prepeljali v bolnišnico.

m. Kokoši kradejo. Pet kokoši je odnesel neki tat ženi davčnega uradnika Ani M. v Čopovi ulici. Tat je ponoči preskočil vrtno ograjo in izbil ključavnici z vrat kurnika.

m. »Grafika« priredi v soboto, 8. t. m., izlet v Kamnik in naslednji dan v Kamniško Bistrico z avtokarom. Imamo še nekaj sedežev prostih v modernem avtokaru in prosimo cenj. interesente, da se zglase med 6. in 7. uro v društvenem lokalu Frankopanova ul. 1 do srede, 5. julija.

* Podružnici Družbe sv. Cirila in Metoda ter društvo Jadran priredita danes zvečer ob pol 21. uri koncert narodnih pesmi v mestnem parku.

* »Grlica«, danes kresovanje.

* »Ljudska samopomoč« v Mariboru je imela v nedeljo, dne 2. t. m., svoj redni občni zbor, na katerem so se sprejela nova pravila, po katerih se je pretvorila iz registrovane pomožne blagajne v zavarovalno zadrugo z omejenim jamstvom. Novi zakon o gospodarskih zadrugah z dne 24. sept. 1937 vsebuje določbo, s katero se ukine zakon o registrovanih pomožnih blagajnah in se morajo te pretvoriti v 4 letih po določbah zakona. Odbor je smatral po posvetovanju s strokovnjaki za najprimernejšo obliko zadrugo z omejenim jamstvom, kar je sedaj občni zbor sprejel. — Iz poročil blagajniških funkcionarjev posnemamo, da je imela Ljudska samopomoč koncem lanskega leta (1938) 8107 članov, prometa čez 36 milijonov, a matematične rezerve in varnostni sklad so dosegli vsoto din 7.807.161.93. Na predlog zavarovalnega tehnika je občni zbor sklenil, da se dajatve (pogrebnine) članov, pristopivših do 1. nov. 1933, do nadaljnjega zmanjšajo za 18%.

Nočna lekarniška služba (od 1. do vključno 7. julija): Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Anđelu varhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Angleški počitniški tečaj

Maribor, 4. julija. Veselje je pogledati odlično odvijanje angleških tečajev. Glavno organizacijsko delo sloni na ramenih mirnega in tihega tajnika tečajev g. Al. Kneževića, kateremu je s koncilantnim nastopom uspelo, s sodelovanjem mestnih oblasti izvesti ogromno podrobno delo, tako od omogočenja kopanja na otoku udeležencem po privilegiranih cenah, igranja tenisa na igriščih SK Maribora, razmeščenja tolike mase prijavljenih po udobnih stanovanjih, do organiziranja 5 izletov v Ptuj, Ptujsko goru, Falo, Ruše, St. Ilj, Kapelo, Radgono, na Pohorje in v Logarsko dolino.

Maribor, 4. julija. Tekom včerajšnjega dne so prispeli še sledeči gg. profesorji-Angleži: Mrs. Copeland in Mr. Lawrenson z ljubljanske univerze, Mr. Pulley z beogradske in Mr. Robinson od B. C. iz Zagreba. Pouk je že v polnem teku, družabno življenje je izvrstno, zlasti razgibani pa so večerni diskusijski večeri, kjer pride do izraza angleški način podajanja, snovi v prikupni, nevezani obliki, začimjeni s pristnim angleškim humorjem. Večerov se udeležuje naravnost ogromno število udeležencev, med katerimi so dobrodošli tudi mariborski uvedeni gostje. V nedeljo je predaval g. prof. Baker (B. C. Zagreb) o Južni Rodeziji; včeraj so predavali: Mr. Franklin od Britskega konzulata v Zagrebu o sportu z jahtami, Mr. Burrow (Cambridge) o planinarstvu v Angliji in Švici, zlasti pa s posrečenim humorjem Mr. Ellis (Oxford) o Egiptu.

Maribor, 4. julija. Nocoj si bodo udeleženci ogledali Ciril-Methodove kresove. Pripravlja se tudi skupina Angležev, da prisostvuje našim kresnim običajem na Sv. Urbanu in pride tako v stik z našo akademsko mladino.

English Summer Course

Maribor, July 4th. St. Cyrillus and Methodius day. For all Slavs July 5th is a national holiday consecrated to both saints, who in the IXth century brought Christianity to them. Duke Rastislav of Moravia, to prevent the preaching of the new faith from being undertaken by German monks, for it meant Germanisation at the same time, begged emperor Michael III in 864 to send him both brothers, who had been at that time successfully preaching among the Bulgars, up to Moravia, which he did. After having done their work there, they went to Rome to receive the approbation of the pope, the church language should be in Slav. Pope John VIII approved their work inspite of strong intrigues of their adversaries. But Cyrillus died in Rome and Methodius alone went to Panonia (Northern Slovenia), where he has been called by the Slovene duke Kocelj, to achieve here the same task with full success. The importance of their work consists in having brought to the Slavs Christianity and the use of their own language in the church, which has remained practically the same till nowadays in Bulgaria, Serbia, Istria (now Italy), Dalmatia and in Russia. The cyrillic letters of the orthodox Slavs (Russians, Serbs, Bulgars) are due to the influence of both saints. They were born at Salonika, which was then Slav. — On every eve of July 5th all Slavs venerate their memory by lighting bonfires on the hills, which you will be able to see this evening, all around Maribor.

Kino

* Grajski kino. Danes »Konzert na Tirolskem«, Hely Finkeneller, Fritz Kampers Znižane cene!

* Kino Esplanade. Do vključno torka izborni film »Ciganček«. Pozor! Od danes globoko znižane letne cene.

* Kino Union do vključno torka kriminalni film »Vampir iz Londona«.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Uradni tečaj: London 206.05—209.25, Pariz 116.32—118.62, New York 4384.25—4444.25, Zeneva 995—1005, Milan-Trst 231.95—235.05, Praga 149.75—151.25, Amsterdam 2336.50 do 2374.50, Berlin 1770.37—1788.13, Bruselj 748—760. Tečajji na svobodnem trgu: London 25.40—259.660, Pariz 144.80—147.10, New York 5459.90—5519.90, Zeneva 1237.47 1247.47, Amsterdam 2907.63—2945.63, Bruselj 930.82—942.82.

Darujte za azini sklad PTLI

Kultura**Miklova Zala**

Za mladinski tabor v Mariboru je priredil Ljudski oder pretekli četrtek in petek v Narodnem gledališču dve predstavi Cerar-Danilove ljudske igre »Miklova Zala«. Igra smo videli pred leti v Mariboru ob gostovanju koroških kmetijskih diletantov, ki so nam jo predstavili na svojski, koroški način in v koroškem narječju. Zlasti ženitovanjski prizor nam je ostal še dobro v spominu, saj je bil tudi folklorno zanimiv. Sedanja vprizoritvev Ljudskega odra ni dosegla one koroških diletantov. Niti režija niti igra nastopajočih ni segla nad raven povprečnih diletantov, dočim bi od mestne diletantske družme, ki skoraj redno prireja predstave, to vsekakor pričakovali. To dokazuje, da Ljudski oder nima dobrega artističnega vodstva in skrbi posebno premalo za vzgojo svojega članstva, med katerim je nekaj nedvomno talentiranih moči. Režiser g. Anton Brumen je posvetil več ali manj pažnje samo postavitvi scen, ni se pa posvetil dovolj izdelavi detajlov in izoblikovanju posameznih vlog.

Med veliko množico nastopajočih se je dvignil s svojo naravno in vseskozi prepričevalno igro najviše g. Maks Planinc kot črednik Mihej, ki bi lahko nastopil tudi v vsakem poklicnem ansamblu. Vrednost njegove igre je pa še dvignil pristni domači koroški dialekt. Najbolj prepričevalen za Planincem je bil g. Jože Čakš v vlogi mladega Mirka Serajnika, elementarnosti prvega pa ni dosegel. Do neke mere se je uveljavil dalje g. Rajko Skubic kot Zid Tresoglav, posebno v nekaterih scenah. Gdč. Krista Amonnova je pokazala v naslovni vlogi Miklove Zale precej talenta, katerega pa ni mogla ali znala izrabiti. Njena igra je bila ponekod vse preveč vezana, nesproščena. Prav tako je gotovo talentirana tudi gdč. Vera Jemčeva, ki je odigrala Zidinjo Almiro. Razodela je obilo temperamenta, toda njen igralski material je še grob, neobdelan in tudi njena govorica bi morala biti bolj skrbno modulirana. Med ženskimi vlogami je bila zato najbolj dovršena sužnja Lejla gdč. Marte Ratejeve.

Vsi ostali večinoma niso dosegli omejenih. Nekateri so ostali celo daleč pod povprečnostjo, a vsi zopet ne le po krivdi pomanjkanja talenta, temveč vse prej po krivdi pomanjkljive igralske vzgoje in režije. Močan režiser bi bil gotovo iz marsikaterega iztisnil precej več. Vendar moramo tudi tu izrecno omeniti vsaj g. Hinka Leskova kot hlapca Davorina, ki je nazadnje dosegel upoštevanja vredne višek, in pa g. Poldeta Vostnerja, ki je bil v vlogi župnika precej neokreten, v vlogi Zalnega strica pa dokaj naraven. G. Štefan Čigut kot Iskenđer beg in g. Polde Kaker kot Ahmed aga sta bila preveč neumerjena, preveč

igralska, zato nista dosegla tistega uspeha, ki bi ga sicer gotovo bila. Razen teh so nastopili še: gg. Anton Magdič, Davorin Jan, Janko Jemec, Ljeto Ketiš, Ivo Sojč, Franjo Kumer, Ivan Kos, Vladimir Mavko, Jožko Lukež, Zdravko Vrenko in Konrad Miglar kot Serajnik, kmet Strelc, Korajman, Žalnik, Vinko, Maček, Rutar, Štefan, Hasan in Bahir ter gdč. Dora Jurmanova, Erika Kaiserjeva, Manica Urankarjeva, Zofka Plohlova, Dragica Paradževa in Greta Sulčeva kot Serajnica, dekla Meta, kmetica Mikla ter kmečka dekleta Micka, Meta in Rozika. -r.

LITERARNI JUBILEJ TONETA SELIŠKARJA

Tone Seliškar je izdal nedavno deseto knjigo in dosegel tako svoj prvi literarni jubilej. Uveljavil se je najprej s socialno liriko v zbirki »Trbovlje«, ki je zbudila kmalu po vojni veliko zanimanje. Pozneje je izdal pri Slovenski Matici še zbirko »Pesmi pričakovanja«, v kateri pa ni dosegel več take elementarnosti. Njegov roman »Nasedli brod« je bil preveden tudi v češčino in je dosegel tam dve izdaji. Sledili sta povesti »Hiša brez oken« in »Roke Andreja Podlipnika«, prišla je njegova monografija o slikarjih »Bratih Vidmarjih«, a pridružile so se še štiri mladini namenjene povesti: »Rudi« (dve izdaji), »Bratovščina sinjega galeba« (ki izide v kratkem v srbohrvaščini), »Hudournik« ter »Janko in Metka«. Tone Seliškar je izšel iz ekspresionizma in je izrazil socialni pisatelj. Po poklicu je meščanskoškolski učitelj. -r.

g. Gostovanje ljubljanske opere v Trstu, kjer je pela v gledališču Politeama Rosetti »Era z onega sveta«. »Prodano nevesto« in »Borisa Godunova«, je kakor lani tudi letos sijajno uspelo. Vse predstave so bile popolnoma razprodane in več sto ljudi je moralo oditi, ker niso več dobili prostora. Opero so povabili tudi na Reko, in prosvetno ministrstvo je dovolilo, da sme do konca junija gostovati kjer hoče v Julijski Krajini. Vendar se je po gostovanju v Trstu takoj vrnila v Ljubljano. Kje je krivda, da ni izkoristila te sijajne prilike za nastop še v Gorici in na Reki? Naša javnost bi to rada izvedela.

k V »Matici Rada« (Matici dela), reviji, ki jo izdaja v Beogradu društvo enakoga imena, je napisal v zadnji številki dr. Bogumil Vošnjak razpravo »Jugoslovanski gospodarski načrt« in članek »Misli«.

k Ilustrirte Zeitung, Leipzig, objavlja v številki z dne 22. junija zanimiv članek o pridelovanju sisala v Afriki, o Kitajcih v Bangkoku, obrambni pred letalskimi napadi, ostmarških slikarjih, mnogo lepih slik itd.

Sport**BSK v semifinalu SE cupa**

NAS DRŽAVNI PRVAK JE POVROTNO TEKMO V PRAGI IZGUBIL Z 1:2, VENDAR PA JE PRIŠEL NA BAČUN ZMAGE DOMA V NASLEDNJE KOLO

Včeraj je bila v Pragi povratna nogoletna tekma med našim državnim prvkom BSK in praško Slavijo. BSK je zastopil praško igrišče sicer tesno poražen, vendar je s skupnim rezultatom 2:4 izločil popularnega nasprotnika.

Čehi so izrazito igrali na zmago. Od vsega početka so nevarno oblegali naša vrata ter tudi kmalu dosegli vodstvo po Bicanu. V 15. min. je Glisovič izenačil, v 13. min. pa je prišla Slavija ponovno v vodstvo, izgleda, da dosežen gol ni bil

regularen. Po odmoru je BSK nekaj časa zavlačeval, v tem času je odlični Mrkušić celo ubranil Bicanovo enajstko, nato je igro zopet odprl, kljub obojestranskim naporom pa se rezultat ni več izpremenil.

BSK je kljub porazu ugajal s svojo igro, dobri sta bili zlasti krilnska vrsta in ožja obramba. Sodnik je bil Romun Xifando.

BSK se je na ta način plasiral v semifinalu SE cupa, njegov nasprotnik bo Ujpest, ostala dva semifinalista sta pa Bologna in Ferencvaros.

Punčec v semifinalu, Kukuljevič izločen

PUNČEC JE V SJAJNI IGRI PREMAGAL AMERICANA SMITHA, KUKULJEVIČ PA JE GLADKO IZGUBIL PROTI HENKLU

Za včerajšnje četrtfinalne igre v Wimbledonu je vladalo ogromno zanimanje saj so se srečali najmočnejši med seboj. Rezultati precej presenečajo Favorizirani Kukuljevič je gladko podlegel Nemcu Henklu z 1:6, 3:6, 2:6, American Cook pa pa je izločil Angleža Austina, prav tako gladko v treh setih s 6:3, 6:0, 6:1. V

tretji igri je naš prvak Punčec v sijajni formi gladko odpravil Američana Smitha s 6:0, 6:2, 6:2, tako da favorizirajo zdaj njega prav tako kakor prej Kukuljeviča, v zadnji igri pa je Riggs premagal Indijca Mohameda Ghausu s 6:2, 6:2, 6:2.

V finale so torej prišli Punčec, Riggs, Henkel in Cook.

s Jugoslovanski rekord na 200 m je porušil v Beogradu na klubskem izločilnem prvenstvu atlet Jugoslavije Aleksander Stefanović, ki je to progno pretekel v 22,2, počakati pa je treba, ali bo rekord verificiran. V Zagrebu v izločilnih tekmovanjih

v glavnem niso dosegli izrednih rezultatov. Omeniti bi bilo le štiri rezultate: skok v daljino juniorja Urbica 6.71 m, met kopja Markušića 56.70 m, tek na 800 m Srakarja 2:02.4 ter tek Kotnika na 1500 m 4:12 sek.

Šah**Sahovski turnir za prvenstvo Maribora**

Sinoči je pričel v vrtu kavarne »Bristol« v spretni organizaciji šahovskega oddelka SK Zeleničarja turnir za prvenstvo Maribora. Turnir teče sicer v nekoliko nerodnem času (doba »kislilih kumarci«, počitnic, dopustov in utrjujejo vročine), kar je vplivalo tudi na udeležbo, ker se na turnir niso javili nekateri vidni mariborski igralci. Kljub temu izostanku pa je treba naglasiti, da je turnir dobro zaseden. V odsekih Zeleničarja in UJNZB so se v zadnjih letih pojavili prav dobri igralci, ki se s polno pravico potegujejo za naslov, kateremu velja prirejen turnir.

Sinočno otvoritev je vodil turnirski vođa agilni g. Fischer, ki je sporočil udeležencem turnirski red in vse podrobnosti ter razsodišče, ki ga tvorijo gg. prof. Sila, magister Albanež in inž. Uran. Za turnir se je prijavilo 17 udeležencev, ki jim je zreb določil naslednji vrstni red: 1. Gerželj (MSK), 2. Marvin (UJNZB), 3. Mišura (U), 4. Vidovič (Z), 5. Lukeš B. (U), 6. Sumenjak (Z), 7. Babič (Z), 8. Certalčič (U), 9. Ketiš (Z), 10. Pesek, 11. Knecht (Z), 12. Lukež F. (U), 13. Regoršek (Z), 14. dr. Krulc, 15. Nosan (U), 16. Eferl (Z), 17. Mohorčič (Z).

Koj nato pa so stekle šahovske ure. Poteza za potezo je ustvarjala na šahovnicah »bojno razpoloženje« in kmalu so se jele kazati prve oblike »kdo stoji bolje in kdo slabše«. Aljehinika med Črtaličem in Knechtom je prišla zgodaj na »mrtvo točko«, skoraj ob polni deski še bojno razpoloženih figur sta si nasprotnika točko razdelila, dasi bi mogel beli z igro še izgledno nadaljevati. V tem pa je pričela rasti »kriza« na deski Lukeš B.—dr. Krulc. Slednji je damski gambit vzel »prelahko«. Mladi Lukeš ni prezl nekoliko nesolidne kombinacije dr. Krulca, ki je moral dati kvaliteto, da se je naposled rešil iz neprijetnih klešč. Prednost je nato Lu-

keš odlično obdržal do konca ter poskrbel za senzacijo 1. kola. Celo točko je pospravil tudi prvak UJNZB Mišura, ki mu je Eferl nudil sprva trd odpor, pa je nato v lepi poziciji s par slabimi potezami docela upropastil svojo partijo. Ketišu je Pesek nudil v kraljevem gambitu mnogo premalo odpora ter moral po 37. potezi predati. Mohorčič in Marvin sta igrala pozicijsko siciljanko; slednji si je v svoji poziciji ustvaril več slabih točk, ki so ga naposled veljale partijo. Zanimivo angleško partijo sta odigrala Sumenjak in Regoršek, ki si je v blokirani končnici priboril nekaj prednosti, ki jo je lepo izrabil do zmage. Partija Babič—Lukež J. je tik ob prekinitvi končala remis. Babič v središčni ni izkoristil ugodnega trenutka, ko bi lahko z napadom zavzel črno postojanko, zavil je v končnico, ki pa ni imela zanj v sebi več ko remis. Vidovič in Nosan sta pripeljala igro v končnico, ki je Nosanu obetala zmago, Z nekaj nepreciznimi potezami pa je dala igra samo remis. Gerželj je bil v 1. kolu prost. Danes zvečer se turnir nadaljuje z 2. kolom.

106. DAMSKI GAMBIT

(1. kolo mariborskega turnirja)

Beli: Lukeš B. Črni: dr. Krulc

1. d4, d5 2. Sf3, Sf6 3. e4, e6 4. Lg5, Sbd7 5. Sd2, Le7 6. e3 0-0 7. De2, c6 8. Ld3, h6 9. Lf4, dxe4 10. Sxe4, Sd5 11. Ld6, Lxd6 12. Sxd6, Sb4 13. Db1, Sf6 14. Sxe8, Txe8 15. 0-0, e5 16. Te1, Dd6 17. Le2, cxd4 18. Sxd4, e5 19. Sb5, Dd2 20. Se3, Sfd5 21. Sxd5, Sxd5 22. Le4, Sf6 23. Df5, Dxb2 24. Tab1, Txe4 25. Txe4, Dxa2 26. Tcb4, b6 27. Dxe5, Sd7 28. Dd4, Se5 29. Ta1, De2 30. Tb2, Dd3 31. Txa7, Td8 32. Dxd3, Txd3 33. g3 in beli je nato v končnici uveljavil svojo materialno premoč do zmage.

E. S. BRUCE:**Puščavnikova skrivnost**

Na drugi strani zidu pa sta se Warren in Jill oprezno začela plaziti proti tihi graščini.

Kmalu sta bila pred črno odprtino v hišnem zidu. Jill je pokleknila. Začul se je kovinski pok in dvignila je težke železne križe, ki jih je prisloniła k zidu.

»Mene bi bili pustili, da bi bil to opravil«, je šepnil Warren.

»Ne, vajena sem že tega«, je tiho odgovorilo dekle. »Pojdite za mano! Pazite, da se kam ne zadenete.«

Po takšni poti ni bilo težavno zlesti v hišo in malo nato sta bila že v kleti. Jill je vzela električno svetilko in odšla po stopnicah navzgor, Warren pa za njo. Na vrhu stopnic se je ustavila in šepnila svojemu spremljevalcu:

»Zdaj ne smeva imeti več luči. Šla bova na dolg mostovž, od koder bova do bro videla, kaj se dogaja v veži. Počaka la bova, da odide Carrington iz svoje skrivnostne sobe v spalnico. Če bova povzročila le najmanjši hrup, naju utegne prezgodaj odkriti. Ko bom utrnila luč, se oprimate moje roke in vodila vas bom.«

Nastala je tema in odprla je vrata. Warren jo je prijel pod roko. Minuto na to sta bila že na mostovžu, in zagledala sta veliko vežo, ki jo je slabotno razsvetljevala ona sama svetilka. Warren je čutil, kako mu razbija srce.

»Kje so vrata skrivnostne sobe?« je šepnil spremljevalki.

»Ali ne vidite zastora? Za njim so!«

Čakala sta. Dvajset minut je že poteklo, ko sta začula pridušen šum. Rufus Carrington je prišel v vežo. Bil je v domači obleki in na nogah je imel copate. S ključem je zaklenil vrata, potem je zastor pred njim zagnil in vzel svetilko. Šel je čez vso vežo in za njim je ostala tema. Šele čez dolgo so se nekje v daljavi zaprla neka vrata.

»Zdi se mi, da zdaj lahko greva tja«, je šepnila ona.

»Še trenutek! Pustite me, da grem najprej sam po stopnicah in da vse preiščem.«

Mrtvaška tišina je vladala po vsej hiši. Približala sta se zagnjenim vratom. Jill je poiskala ključ in je počasi odkle-

58

nila. Skrivnostna soba se je odprla njenim pogledom. Stopila sta vanjo. Jill je zaklenila vrata in z električno svetilko osvetlila vse kote.

Soba ni imela oken in na stropu je visela velika svetilka. Carrington jo je očitno pred odhodom ugasnil. Ob stenah so bile same steklene omare. V nekaterih sta videla malike z vzhoda, čudne spake iz raznih kovin v vseh mogočih velikostih in oblikah, v nekaterih zbirke kitajskega porcelana. Na drugi strani vse polno zlatih in srebrnih izdelkov, zbranih z vseh vetrov.

»O«, je tedaj iznenada vzkliknila Jill. Svetlobni pramen njene žepne svetilke se je ustavil na polici, ki je bila vsa obložena z žametom. Tu se je iskrilo orožje z vzhoda z dragimi kamni. Ta zbirka je bila čudovita in neprecenljiva. . . Tu so bili meči, bodala, pištole iz Perzije, s Kavkaza, iz Indije, iz Turkestan. . .

»Glejte!« j dejala Jill z drhtečim glasom. Pokazala je svojemu spremljevalcu bodalo, ki se je lesketalo v vseh mogočih barvah.

»Ali je to? . . .«

»Da, da! To je bodalo Suraj-ad-Dow-laha. Prepričana sem!« je odvrnila Jill, blede kakor smrt. »To bodalo je bilo ukradeno tisto noč, ko je bil lord Drexley umorjen. Bodalo, ki ga potem nihče

ni več videl. Tu v Carringtonovi graščini je! Prav sem imela. Carrington je tat in morilec!«

»Torej je res tisto bodalo?« je vprašal mladi letalec.

»O, da! Takrat, ko so sodili mojega očeta, so vsi listi objavili sliko bodala in njegove nožnice. Vsak kamen se mi je vtisnil v spomin. Drugega podobnega orožja ni na svetu.«

»Če je tako, je najbolje, da greva po Carringtona in ga primeva«, je rekel Warren. »Potem bova obvestila policijo. Vse ostalo bo igrača. Mislim, da bova hkratu razsvetlila tudi temo, ki je nastala okoli Mallow-Datchetta«, je dodal. »Če je Carrington ubil lorda Drexleya, je prav verjetno, da je umoril tudi Pagea in spravił njegovo truplo v moje ponesrečeno letalo. Ta človek je vsega zmožen. Lahko upava, da se nama bo vse posrečilo, če ga zalotiva nepripravljenega. Počkajte me tu, Jill!«

Prijela ga je za roko.

»Zakaj ne bi najprej šla na policijo?« ga je vprašala.

»Da bi njej pustila vso slavo?« se je posmejal Warren. »Bolje je, da ji izročiva jetnika. Ali veste, kje je Carringtonova soba?«

»Vem.«

»Pokažite mi pot in pustite me, da sto pim prvi vanjo!«

Zanimivosti

Bajno bogastvo Džingiskanove grobnice

Pred dnevi smo čitali v listih, kako so dvignili srebrno krsto nekdanj mogočnega kana Mongolov in jo prenesli na varno v notranjo Kitajsko. Poglejmo, kaj je z zanimivo grobnico, ki tolikanj slovi pri narodih vzhodne Azije.

Grobnico Džingiskana je odkril pred dvajsetimi leti slavni ruski staroslovec prof. Kozlov. Trideset let je iskal mož truplo velikega vojskovodje in njegovo odkritje res ni bilo slučajno. Mnogo njegovih dolgotrajnih in nevarnih odprav v notranost puščave Gobi je ostalo brez uspeha. Med eno teh odprav je našel kraj, kjer se je dvigala nekoč ponosna tatarska prestolnica, Karakoto. Nezapustno budističnih duhovnikov do tujcev mu je preperečila natančno preiskavo razvalin, dokler se ni učenjak naučil mongolskega jezika. Končno se je Kozlovu le posrečilo, pridobiti si pri duhovnikih toliko zaupanja,

da so ga ti sami povedli v grobnico. Ni čudno, če jo je bilo težko izslediti.

Grobnica je bila v granitnem skalovju, blizu nekdanje prestolnice. Do nje je vodil 400 m dolg, ozek predor, o katerem si nihče ni mogel misliti, kako so ga bili izsekali tatarski zidarji s takratnim skromnim orodjem. Mnogo je namreč že nad sedem stoletij od Džingiskanove smrti. Na kraju predora se je odprla Kozlovu velika, prostorna, okrogla dvorana, izsekana v živo skalo. Na velikem kvadratu iz čistega zlata je počivala železna krsta, ki je zaklepala srebrno, ta pa tretjo, zabito krsto, okrašeno z mongolskimi napismi. V njej so bili Džingiskanovi ostanki, ki jih pa Kozlovu niso pokazali. Grobnico je čuvalo neprestano več duhovnikov. Bolj ko grob sam so zanimali prof. Kozlova dragocenosti okrog njega. V kamenitih omarah, vsekanih v steno

grobnice, so bili zaprti **zakladi, ki presegajo bogastvo vsakega indškega radže.**

V neki omari je bil slonokoščen prestol z zlatim baldahinom. Na prestolu so ležale Džingiskanove krone, 62 po številu, vse posute z najlepšimi dragulji. V omari je bil velik sod srebra, zvrhan do roba z dragim kamenjem najrazličnejših barv. V tretji omari je bilo astronomsko in astrologično orodje iz samih dragih kovin, med njimi velik kvadrant iz srebra. Tabla iz slonovine je vsebovala Džingiskanov horoskop. Vse to jasno pove, s čim se je mogočni tatarski cesar najraje bavil. Omare za omare so se vrstile v stenah. Kozlov je bil vedno bolj presenečen. V eni izmed njih je ugledal kakor kurje jajce velik, moder diamant. Mongoli se v sedanji vojni napetosti na skrajnem vzhodu niso zaman bali za relikvije svojega slavnega prednika.

NAJLAŽJI JEZIK NA SVETU

Nekatera patagonska plemena v južni Ameriki imajo jezik, ki vsebuje kveccjemu le nekaj nad sto besed. Vsak se ga lahko v nekaj dneh nauči, ker je slovnično zelo enostaven. Ker pa je jezik za medsebojno sporazumevanje zelo pomanjkljiv, si pomagajo domačini s »prstno« govornico, kar je pa precej težje razumeti.

KAJ CITAJU V RUSIJI

V Moskvi so izdal statistiko, po kateri je največjo naklado imela knjiga Mihajla Šolokova »Tih Don«, ki je izšla 79 krat po 4.327.000 izvodov. Roman »Kruh Alekseja Tolstoja je izšel 20-krat v 1.383.000 izvodih, njegovo najnovejše delo »Peter II.« je zagledalo 45krat v 1.184.000 izvodih beli dan. Razna Fadejeva dela so bila tiskana v 178 izdajah, v 45 jezikih in dialektih svojetskih narodov ter v 3.905.000 izvodih.

600.000 DIN V PEČI.

Sarajevski bogataš Josip Kampus je poklical dve ženski, da mu prečistita stanovanje. Sam je šel od doma, ko je bil že v mestu, se je spomnil, da ima v peči hranilno knjižico z vlogo 600.000 din, v neki knjižici, shranjeni v pepelu peči v kopalnici, pa 13.000 din v gotovini. Ko je bogataš ves prestrašen prišel domov, je žalosten mogel ugotoviti, da sta medtem ženski zakurili v obeh pečeh, denar je zgorel. Policija je sumila, da je za knjižicami ostalo premalo pepela in je ženski zaprla.

Gramofonska plošča — dokaz za ločitev

Pariški slaščičar Baffas ni mogel več zdržati v zakonu z ženo. Prepirljiva in jeziva Ksantipa ga je vsak dan zmerjala tako, da je mož izgubil potrpljenje. Previdno je odkril ženi svoj namen, boječ se, da bi se ne prestrašila. Toda — žena ga je poslej še bolj psovala, samo pazila je, da ni bil nihče priča njenih gostobesednih izlivov. Kadar so prišli v hišo gostje, se je zna la pretvarjati kot najljubeznejša zakonska družica. Komaj so se za gosti zaprla vrata, se je zllila na ubogega Baffasa golida najgrših psov. Možu se je končno le posrečil potreben dokaz za ločitev. Ko je žena odpotovala, je dal v sobi instalirati

mikrofon in ga zvezal s fonografom, skrite m v zaboji. S pritiskom na skriven gumb je mogel Baffas, kadar je hotel, zvezati mikrofon s fonografom za sprejemanje zvokov. Tako se je ves ženin vrisk in vik, vse izbrane cvetke zabavljanja nabralo na gramofonski plošči. Po štirih tednih je imel slaščičar celo zbirko plošč z »ljubeznivimi« komadi ženinih izbruhov. Izročil je plošče odvetniku in vložil tožbo za ločitev. Zdaj čaka na izid razzodbe. Vprašanje je, če bodo hoteli vzeti sodniki originalen dokaz za pravomočen. Slaščičar je zagrozil, da jih bo presenetil s še hujšimi izlivi svoje žene, če mu ne bodo ugodili.

zu 600 Eskimov je bilo dosej v koloniji, le nekaj manj jih leži na tedaj puščobnem pokopališču za zidovjem. Redki eskimski jetnik se tedaj vrne spet v svoj ledeni raj.

Ne pozabi naročnine!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za vsak oglas je din 5.— Drazbe otekli dopisovanja in teletvizijski oglas 1.— do besedi. Najmanjši znesek za ta oglase je din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davki se enkratno oblačilo znaša din 2.— Znesek za male oglase se oblačilo takoj pri naročilu oziroma ga se vnosil v osumu skusa! V naročilih ali na po poštne položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsa pismena odgovore glede malih oglasov se mora orložitil znak za 3 din

Kakšna bi morala biti raketa na Luno

Kanadski raziskovalec in graditelj raket dr. J. D. Campbell zastopa mišljenje, da bi morala biti raketa, s katero bi hoteli leteti na luno, velika kakor gora. V svojem predavanju na Royal Society of Canada je dr. Campbell dejal, da je nedavno izvedel za izjavo nekega astronoma, da polet na luno ni več tako neverjetna stvar. Pozanimal se je za to reč in dognal, da bi bil najuspešnejši polet z

raketo ta, da bi raketa med poletom odvrгла posamezna bremena na zadnjem koncu. Ta razlastitev bi se morala ponavljati toliko časa, dokler ne bi raketa doseгла hitrosti, ki bi zadoščala, da preмага teže. Za vsak kilogram teže, ki bi se imela vrniti z Meseca na zemljo, bi tedaj morala nesti raketa s seboj milijon kg v stratosfero.

Kazenska kolonija tudi za — Eskime

Severnozahodna Kanada je svet zase. Meri 3.2 milijona km², je šestkrat večja od Francije, toda na tem velikanskem prostoru biva komaj 10.000 ljudi. Za red in javno varnost skrbi tod 1000 angleških orožnikov, ki stražijo tudi Yukon na zahodu, kjer biva 4500 ljudi. Na 15 prebivalcev pride tedaj en orožnik. Seveda si ne smemo misliti, da je Kanada zato zločinska dežela. Nasprotno, zločini so tod zelo redki, večina prestopkov se omeji na tatvine severnih jelenov in vprežnih psov. Za eskimske grešnike je kanadska vlada zgradila posebno kazensko kolonijo na samotnem

otoku Herschellu, na zahodni strani zaliva Mackenzie, severno od 70. vzporednika. Velike kamenite zgradbe stoje v zatišju pred severnimi ledenimi viharji. Sem kaj pridejo tatovi, tihotapci, redki morilci in razbojniki med Eskimi, Indijanci, pa tudi belci. Življenje v teh jetnišnicah za evropske pojme ni tako strogo. Jetniki dobivajo isto hrano kakor 50 orožnikov, ki jih stražijo. Lahko se prosto gibljejo, love ribe in mrože, pobegniti itak ne morejo s samotnega otoka. Eskimi so pa kljub temu zelo prizadeti in za zidovjem začno ti prijatelji zimske narave kmalu hirati. Bli-

Sokolstvo

TABORJENJE SOKOLSKEGA DRUŠTVA MARIBOR - MATICA

Sokolsko društvo Maribor - matica priredi samostojno taborjenje v Martuljku na Gorenjskem za članstvo in naraščaj nad 16 let. Prijave je oddati v društveni pisarni vsak dan od 11. do 12. ure in od 16. do 19. ure in to vključno do 10. julija t. l. Tabor bo trajal 4 tedne in znaša tabornina din 10.— dnevno. Plača se lahko v dveh obrokih in sicer obrok do 10. julija. Drugi obrok pa po 1. avgustu. Ta tabor ni v zvezi z župnim taborom, ampak je izključno za pripadnike Sokola Maribor matica.

SOKOL LAŠKO

V nedeljo praznuje Sokolsko društvo v Laškem dvajsetletnico svojega obstoja in plodonosnega delovanja na narodnem polju. Sicer je bilo društvo ustanovljeno že v svobodni domovini,

vendar nima nič manjših zaslug za polnjenje narodne zavednosti, in ni vodilo nič manjšo borbo v nekdanjem nemškem gnezdu. Da je Laško danes tako narodno, da med nami ni narodnih odpadnikov, je ravno delo laškega sokolskega društva. Ob tej priliki bo zlet celjskega sokolskega okrožja, zvezan z narodno obrambnim dnevom.

1. Sokolsko društvo Pragersko ima v četrtak ob pol 8. uri zvečer članski sestanek. Ker namerava društvo prirediti v mesecu avgustu tombolo se poziva članstvo, da se sestanka udeleži polnoštevilno.
1. Sokolsko telovadišče — ni občinska pot! Preko letnega sokolskega telovadišča Pragersko je nastala pravica peš pot. Društvo je posadilo okrog in okrog sadike za mejo in napeljalo celo ograjo. Vendar pa še hodijsko preko telovadišča in uničujejo nastajene sadike.

Razno
se takoj odda. Betnavska 6. 6096—5

SOBA IN KUHINJA
se takoj odda. Betnavska 6. 6096—5

TRGOVINA
v kraju s sedežem oblast. se da takoj v najem. Promet od 30. do 40.000 din mesečno. Do pisi pod značko »Solidno 1939« na upravo lista. 6100—5

Stanovanje išče
Išče se
SOBA IN KUHINJA
za dve osebi. Naslov v upravi. 6085—6

Posesi
Lepa novo zgrajena
TRISTANOVANJSKA HIŠA
j lepim vrhom, gospodarsko poslojje in klet, se ugodno proda v Kamnici pri Mariboru. Vprašati v trgovini Stromaer. 6078—2

Prodam
MOTORNŌ KOLO
250 ccm se poceni proda. Naslov v upravi lista. 6088—4

Stanovanje
STANOVANJE
eno- in dvasobno se odda v Smetanovi ulici 54. Gostilna. 5959—5

DVOSOBNO STANOVANJE
s pritlikinami se odda s 1. avgustom pošteni stranki do 4 oseb. Ogled ob delavnih od 3.—6., ob nedeljah od 2.—4. ure popoldne. Dušanaova 9. 6079—5

Sončno
KLETNO STANOVANJE
soba in kuhinja, se takoj odda mirni stranki 2—3 osebe. — Ogled ob popoldnevh. Dušanaova 9. 6080—5

SOBO IN KUHINJO
oddam v najem 1. avgusta. Smetanova 52. Vprašati I. nadstr. 6084—5

Dvasobno, sončno
STANOVANJE
s pritlikinami se odda s 1. avgustom, istotam se odda tudi opremljena soba 2 osebama. Ljubljanska ul. 36. 6090—5

LOKAL
v hiši ulica Kneza Koclja 24 se odda v najem s 1. avgustom t. l. Vprašati pri hišniku Sodna ul. 32. 6092—5

Mistik prišel tudi v Maribor
Največji dobrotnik ljudstva, psihografolog in hiromant samo kratek čas v Mariboru. Pove Vam čisto resnico Vašega življenja o zakonu, ljubezni, značaju, trgovskih stikih, boleznih in vse drugo, kar se tiče Vašega življenja. Kar hitro pridite in dajte si vse povedati v gostilni »Pri zlatem levu«, Vodnikov trg 4, soba št. 8. — Stranke sprejema od 8. do 12. ter od 14. do 20. ure. 6102

Iščemo
DVO. ALI VEČSOBNO STANOVANJE
(mesto ali okolica) takoj ali pozneje. Ponudbe upravi pod »Stanovanje«. 6087—6

SPOMNITE SE CMD!

SOBO odda
SOBA S ŠTEDILNIKOM
se odda takoj eni ali dveh osebam. Gosposvetska ul. 14. Studenci. 6095—7

SOBO
oddam takoj. Vprašati pri čevliarju. Stritarjeva 5. 6098—7

OPREMLJENA SOBA
se takoj odda. Naslov v upravi. 6083—9

OPREMLJENA SOBA
se odda v najem brez ali s hrano. Taborska 16. vrata 3. 6099—7

Sobo išče
PRAZNO VEČJO SOBO
iščem v centru, najraje v Vetrinjski ulici. Ponudbe upravi »Večernika« pod »Tako«. 6086—8

Službo dobi
SAMOSTOJNA POMOČNICA
se sprejme takoj. Modri salon Kovšek. Aleksandrova 36. 6091—9

Službo išče
MLADO DEKLE
čedne zunanosti, z znanjem boljše kuhe želi službo podnatarjce. Zrinjskega trg 9. pri Kregar. 6089—10

Samostojna, poštena ženska želi mesto
HIŠNICE
Vetrinjska 4. 6093—10

IŠČEM MESTO HIŠNICE
z malim delom. Naslov v upravi lista. 6094—10

SLUŽBO IŠČEM TAKOJ
z enoletnim otrokom na deželi. Ali za postrežnico tukaj v mestu. Naslov v upravi. 6097—10

Pouk
»HERMES«
enoletni trgovski tečaj sprejema dnevno prilave. Praktičen sodoben trgovski pouk. Nizka solnina. Zahtevajte pro spektre! Maribor. Zrinjskega trg 1. 5894—1

PETOSOLEC PROSI INŠTRUKCIE
za popravne izpise. Naslov v upravi. 6081—13

Oglašujte v „Večerniku“